

Quickscan natuurtoets

Gezondheidspark, deelgebied Arrisveld

In opdracht van Gemeente Winterswijk

Colofon

Rapportnummer	: 1655
Projectnummer	: 2619
Opdrachtgever	: Gemeente Winterswijk
Contactpersoon	: Mevr. J. Snellenberg
Opdrachtnemer	Staring Advies Jonker Emilweg 11 6997 CB Hoog-Keppel 0314 641910 info@staringadvies.nl www.staringadvies.nl IBAN NL87 RABO 03 88 40 73 44 Btw nr. NL8076.79.616.B01 KvK 09100544
Auteur(s)	: S.J.J. Wamelink
Controle	: Drs. L.M.A. Witjes
Status	: Definitief
Datum	: 31-10-2016
Foto voorblad	: Plangebied.
Wijze van citeren	: Wamelink, S.J.J., 2016. Quicksan natuurtoets, Gezondheidspark, deelgebied Arrisveld. Staring Advies, Hoog-Keppel.

Eigendom

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever. Het rapport blijft eigendom van de opdrachtgever. Niets uit dit rapport mag worden vervaardigd en/of openbaar gemaakt worden d. m. v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Staring Advies accepteert daarom op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van eventuele beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Staring Advies uitgevoerde onderzoek neemt. Staring Advies is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Staring Advies; opdrachtgever vrijwaart Staring Advies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Kwaliteitszorg

Staring Advies is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het Netwerk Groene Bureaus is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoud

1	Inleiding en doel.....	3
1.1	Inleiding.....	3
1.2	Doel.....	3
1.3	Achtergrondinformatie	4
2	Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden	5
2.1	Gegevens plangebied.....	5
2.2	Beschrijving van het plangebied	5
2.3	Geplande werkzaamheden	5
3	Beschermde status plangebied.....	10
3.1	Gelders Natuurnetwerk.....	10
3.2	Natura 2000.....	12
4	Het ecologisch onderzoek.....	14
4.1	Methode	14
4.2	Resultaten	15
5	Flora- en faunawet.....	25
5.1	Toetsing aan de Flora- en faunawet.....	25
5.2	Wettelijke consequenties	30
6	Conclusie.....	31
7	Bijlagen.....	32
	Bijlage 1 Impressie plangebied	33
	Bijlage 2 Wettelijk kader Flora- en faunawet	34

1 Inleiding en doel

1.1 Inleiding

In verband met de aanleg van een gezondheidspark / bedrijvenpark en een verbindingsweg zijn in 2006, 2010 en 2014 in het bestemmingsplangebied Arrisveld in Winterswijk diverse (aanvullende) natuuronderzoeken uitgevoerd.

Het doel van deze onderzoeken was om te inventariseren of door de geplande werkzaamheden schade kan ontstaan aan populaties van beschermde soorten flora en/of fauna, en hoe deze schade beperkt kan worden of gecompenseerd kan worden. Natuur is echter onderhevig aan veranderingen. Door de continue ontwikkelingen van flora en vegetaties kan er een veranderend patroon ontstaan in de aanwezigheid van (beschermde) dieren en planten.

De duur waarover verspreidings-gegevens geschikt zijn voor afwegingen in het kader van de Flora- en faunawet zijn afhankelijk van de beschermde status van aangetroffen soorten. Verspreidingsgegevens van licht beschermde soorten zijn tot circa 5 jaar bruikbaar zonder aanvullend onderzoek. De kennis over de lokale verspreiding van streng beschermde soorten, waaronder vleermuizen, mag niet ouder zijn dan circa 2-3 jaar. Gemeente Winterswijk is verantwoordelijk voor de uit te voeren activiteiten en wil voldoen aan haar zorgplicht in het kader van deze wet.

Op grond van het feit dat de (aanvullende) natuuronderzoeken uit 2006 en 2010 verouderd zijn, heeft mevrouw Snellenberg van de gemeente Winterswijk Staring Advies verzocht om een update vleermuisonderzoek en een quickscan natuurtoets naar overige soortgroepen uit te voeren voor het deelgebied Arrisveld.

1.2 Doel

Het doel van de actualiserende quickscan natuurtoets is om snel te inventariseren of door de geplande ontwikkelingen schade kan ontstaan aan populaties van beschermde soorten flora en/of fauna en hoe deze schade beperkt of gecompenseerd kan worden.

Het doel van de update vleermuisonderzoek is het voorkomen van vleermuizen in het deelgebied Arrisveld in beeld te brengen. Op de locatie en rondom de retentievijver van het Streekziekenhuis Koning Beatrix (SKB) zijn in het verleden diverse vleermuizen, waaronder de lichtgevoelige watervleermuis, vastgesteld. Om de actuele waarde van de planlocatie en specifiek de retentievijver en de mogelijke significante negatieve effecten van onder andere de verlichte verbindingsweg op vleermuizen in beeld te krijgen is aanvullend onderzoek noodzakelijk. De resultaten van dit onderzoek staan in de rapporten 'Aanvullend vleermuisonderzoek, Retentievijver Streekziekenhuis Koningin Beatrix' (SA,

rapportnummer 1656) en 'Update vleermuisonderzoek Gezondheidspark, deelgebied Arrisveld' (SA, rapportnummer 1688).

1.3 Achtergrondinformatie

In het plangebied zijn in de periode 2006-2014 diverse natuuronderzoeken uitgevoerd. Relevante gegevens van tijdens de onderstaande onderzoeken aangetroffen beschermde flora en fauna worden als achtergrondinformatie in deze rapportage gebruikt.

- Natuuronderzoek "Uitbreiding Beatrixpark" (2006). Zie figuur 3.
- Update vleermuisonderzoek Arrisveld in Winterswijk (2010). Zie figuur 4.

Verder zijn de flora- en faunagegevens verkregen van het (aanvullende) natuuronderzoek uit 2014 voor de aanleg van de ontsluitingsweg als aanvulling op deze gegeven. Het betreft de flora- en faunagegevens uit de volgende rapporten:

- Quickscan natuurtoets Arrisveld in Winterswijk (2014). Zie figuur 5.
- Natuuronderzoek Arrisveld in Winterswijk (2014). Zie figuur 5.

2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden

2.1 Gegevens plangebied

Locatie: Gezondheidspark, deelgebied Arrisveld
Plaats: Winterswijk
Gemeente: Winterswijk
Provincie: Gelderland

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plan- en tevens onderzoeksgebied (in het rapport verder aangeduid als plangebied) is gelegen ten noordwesten van de dorpskern van Winterswijk (zie figuur 1). Het plangebied wordt begrenst door de Tuberweg aan de oostzijde, het Streekziekenhuis Koningin Beatrix (SKB) aan de zuidzijde en agrarische percelen aan de noord- en westzijde. Het plangebied zelf bestaat uit ruderaal terrein, solitaire bomen, opgaande beplanting, (verruigd) grasland, een woonboerderij met bijgebouwen, bestrating met begeleidende (laan)beplanting en een retentievijver (zie figuur 2 en bijlage 1). Recentelijk is er een ontsluitingsweg in het plangebied aangelegd. Deze nieuwe ontsluitingsweg (vanaf augustus 2016 Beatrixpark genaamd) loopt vanaf de Rondweg West over het Beatrixpark tot aan de Groenloseweg (zie figuur 6). De directe omgeving wordt bepaald door agrarische percelen, bospercelen, houtsingels, natuurgebied Landgoed Mentink, bos- en heidegebied Het Rommelgebergte en bebouwing. Op ruimere afstand bevinden zich onder andere het natuurgebied Korenburgerveen en recreatieplas 't Hilgelo.

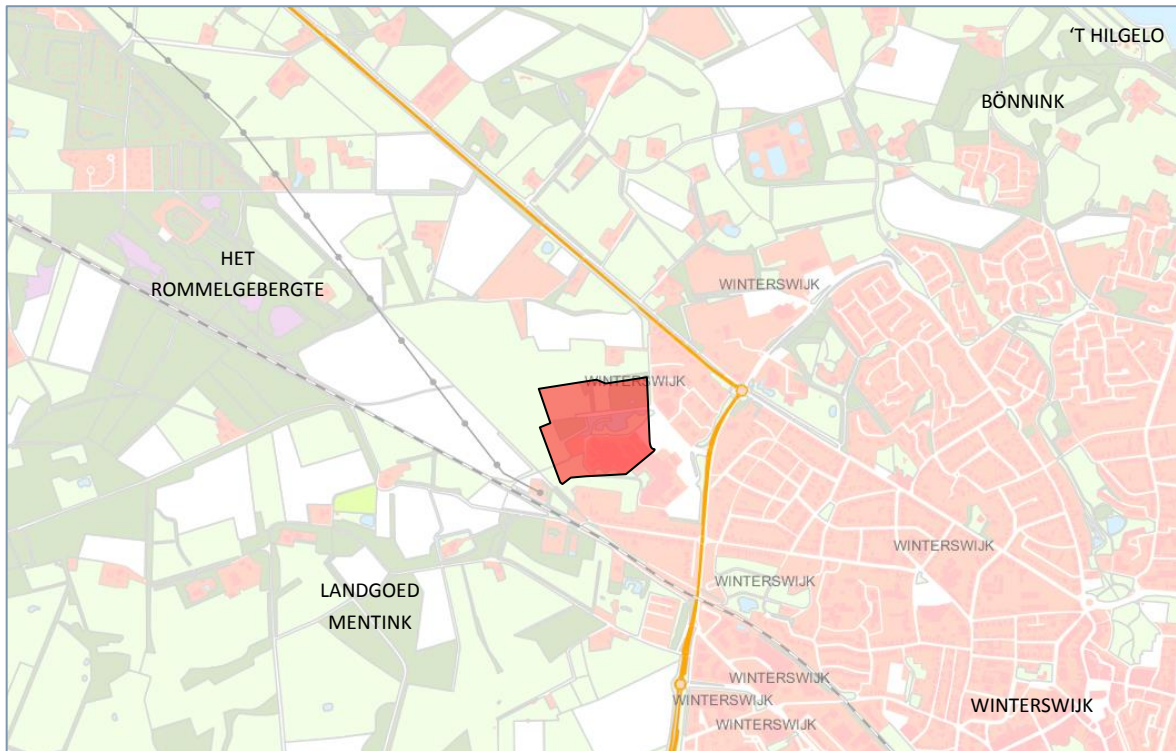
2.3 Geplande werkzaamheden

Het Streekziekenhuis Koningin Beatrix (SKB) wil de functie van het ziekenhuis versterken en hiermee inspelen op de behoeften en wensen van de patiënten en van de gemeenschap. Dit draagt bovendien bij aan het economische klimaat dat van belang is voor de leefbaarheid en toekomst van Winterswijk.

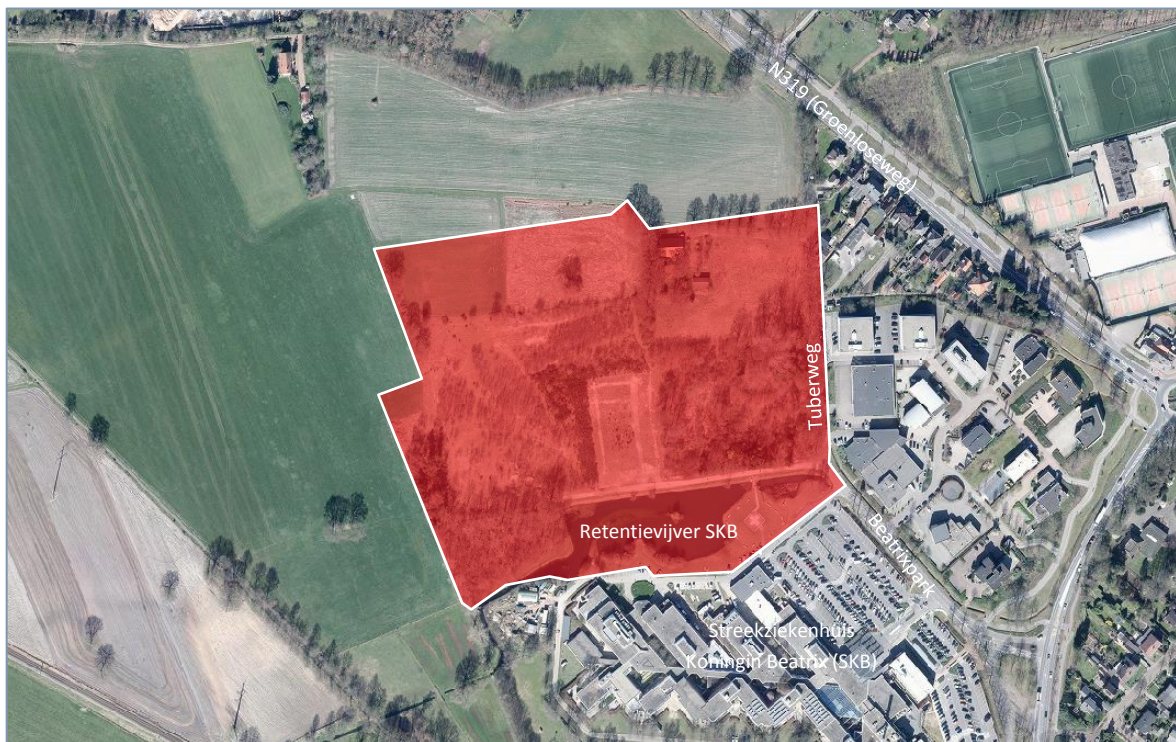
Het idee is ontstaan om op het voormalig, deels braakliggend, Coberco-terrein (deelgebied Arrisveld) allerlei voorzieningen op het terrein van de zorg bijeen te brengen en er een Gezondheidspark van te maken.

Om het toekomstige Gezondheidspark toegankelijk te maken is voorgesteld om een ontsluitingsweg aan te leggen. Deze weg is in 2016 opgeleverd. Het terrein wordt geleidelijk getransformeerd tot een parkachtig landschap, waarin gezondheid, recreatie en zorg gerelateerde voorzieningen een plek hebben.

Er is op dit moment nog geen concrete invulling gegeven aan de vestiging van voorzieningen (gezondheid, recreatie, sport), ontwikkeling en herstructurering van het bedrijventerrein en aanleg van het park.

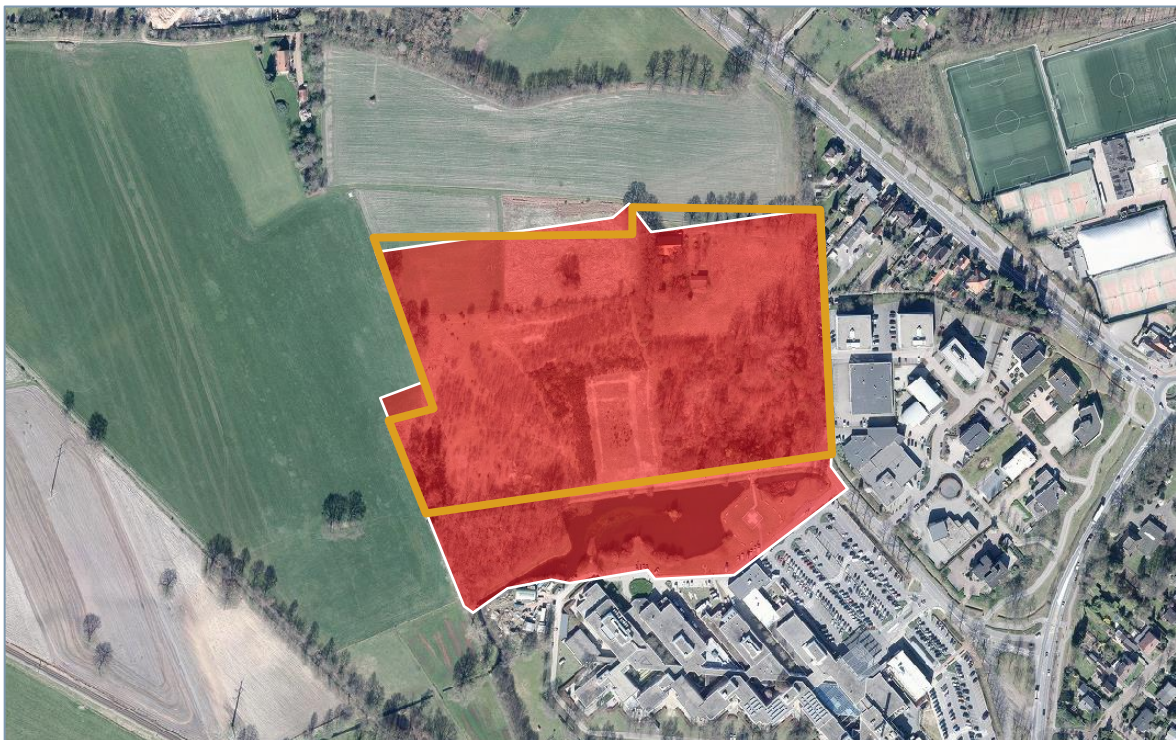
Figuur 1. Ligging van het plangebied (bron: Provincie Gelderland, 2016).

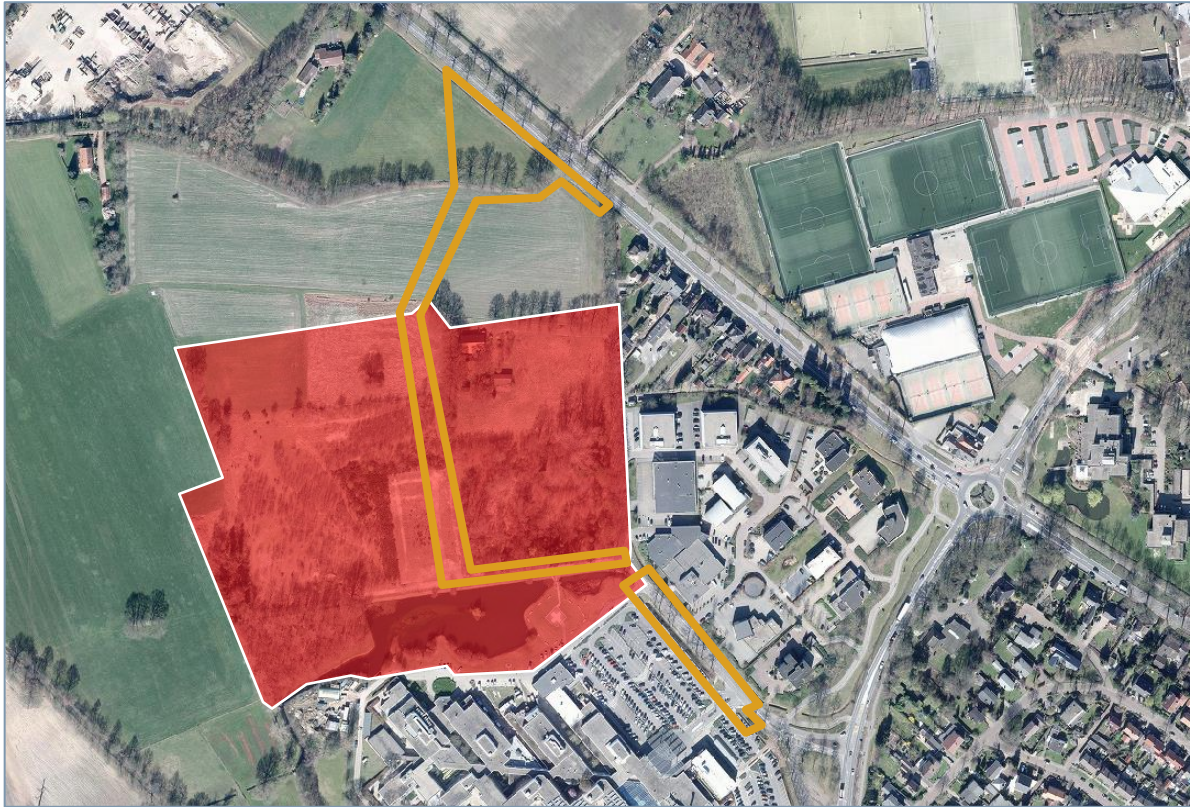
Figuur 2. Luchtfoto (2014) van het plangebied (bron: Provincie Gelderland, 2016).

Figuur 3. Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van het onderzoeksgebied 'Natuuronderzoek "Uitbreiding Beatrixpark" (2006)' (oranje lijn). (bron: Provincie Gelderland, 2016).

Figuur 4. Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van het onderzoeksgebied 'Update vleermuisonderzoek Arrisveld in Winterswijk (2010))' (oranje lijn). (bron: Provincie Gelderland, 2016).

Figuur 5. Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van het onderzoeksgebied 'Quicksan natuurtoets Arrisveld in Winterswijk en Natuuronderzoek Arrisveld in Winterswijk (2014)' (oranje lijn). (bron: Provincie Gelderland, 2016).

3 Beschermd status plangebied

3.1 Gelders Natuurnetwerk

In de Omgevingsvisie is de herijkte Ecologische Hoofdstructuur (EHS) ruimtelijk vastgelegd en gaat het in Gelderland verder onder een andere naam. Voor de EHS komen twee nieuwe natuurcategorieën in de plaats: het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (GO).

3.1.1 Gelders Natuurnetwerk (GNN)

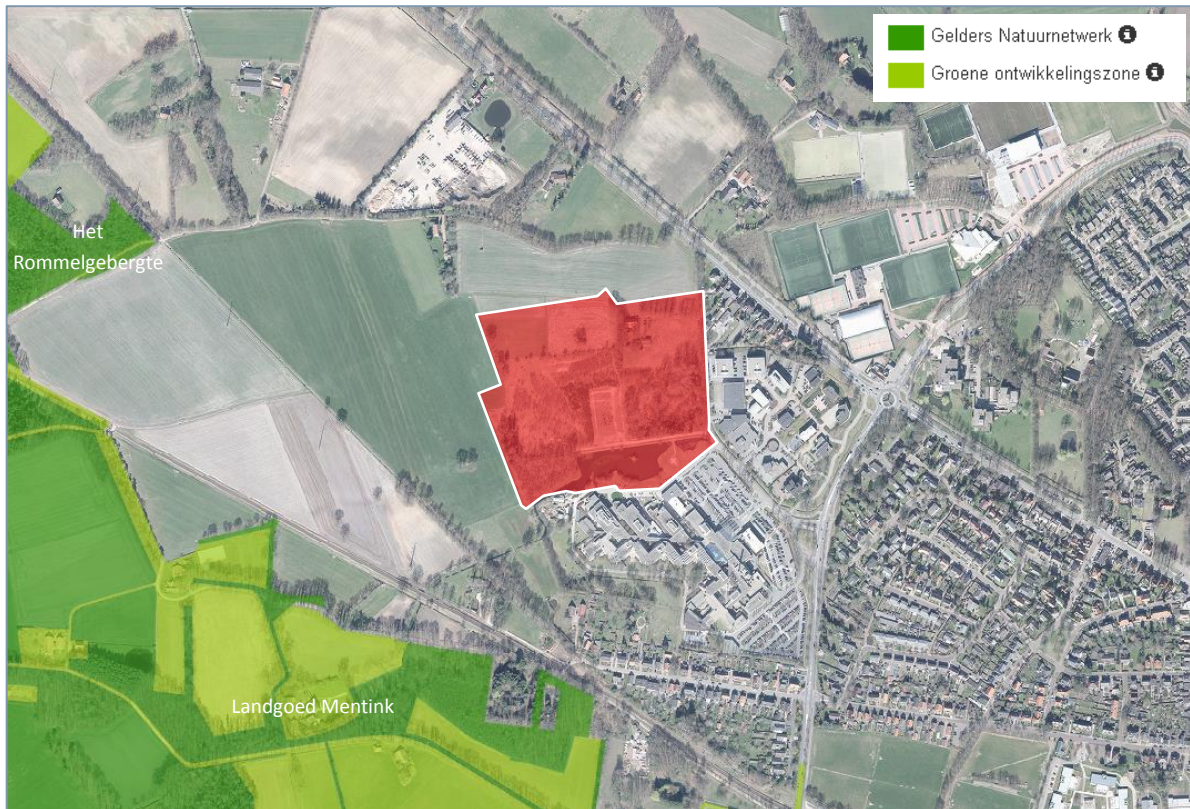
Het GNN bestaat uit alle bestaande natuur en een zoekgebied voor nog te realiseren nieuwe natuur. In het Gelders Natuurnetwerk (GNN) geldt: in de basis hier geen nieuwe initiatieven. Er zijn enkele uitzonderingen mogelijk. Dat zijn ontwikkelingen van een groot algemeen of provinciaal belang of waarvoor - overtuigend gemotiveerd – geen alternatieven bestaan. Voor dergelijke uitzonderingen gelden specifieke spelregels die garanderen dat het Gelders Natuurnetwerk in stand blijft (het nee, tenzij principe). Dat betekent dat hier geen ruimte is voor nieuwe projecten die de aanwezige en potentiële natuurwaarden significant aantasten.

3.1.2 Groene Ontwikkelzone (GO)

De GO is een gebied waar partners en partijen worden uitgenodigd om actief 'groene' doelen mee te helpen realiseren. Er is in dit gebied ruimte voor de verdere ontwikkeling van bestaande en bij het gebied behorende bedrijvigheid of bewoning. Afhankelijk van het type en de schaal van de ontwikkeling vraagt de provincie om een (extra) bijdrage te leveren aan de GO.

Het plangebied ligt niet in het GNN of in een GO (zie figuur 7). Op korte afstand (circa 220 meter) van het plangebied bevinden zich gebieden welke zijn aangewezen als bestaande natuur binnen het GNN. Het betreft hier onder andere bos- en graslandpercelen en houtwallen welke zijn aangewezen als bestaande natuur behorende bij het natuurgebied Landgoed Mentink. Dit landgoed is in eigendom en beheer bij Natuurmonumenten. Tussen deze percelen liggen diverse groene ontwikkelzones als verbindend element.

Op ruimere afstand (vanaf 500 meter) bevinden zich overige gebieden welke zijn aangewezen als bestaande natuur binnen het GNN. Onder andere (delen van) de het natuurgebied Bönnink, ten noordoosten van het plangebied, en bos- en heidegebied Het Rommelgebergte, ten westen van het plangebied, vallen binnen de grenzen van het GNN.

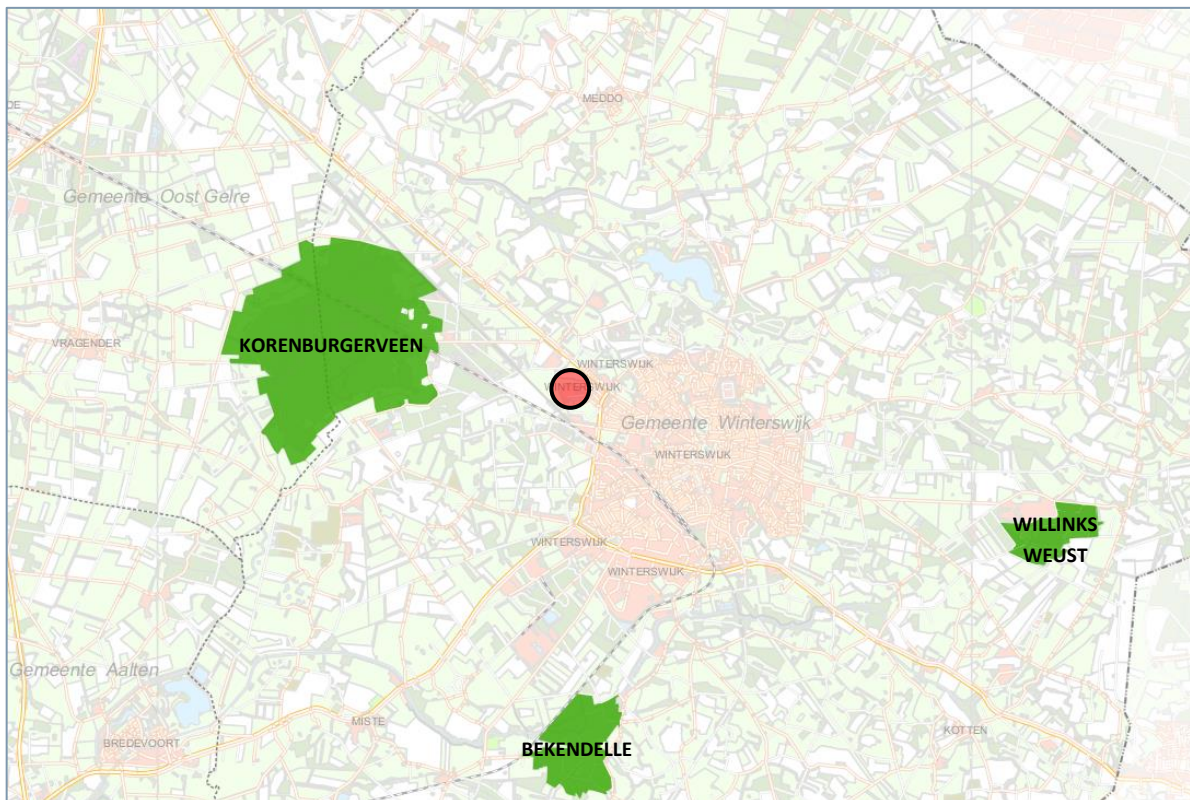
Figuur 7. Ligging van het plan- en onderzoeksgebied (rood) ten opzichte van het Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone (bron: Provincie Gelderland 2016).

3.1.3 Effectbeoordeling GNN

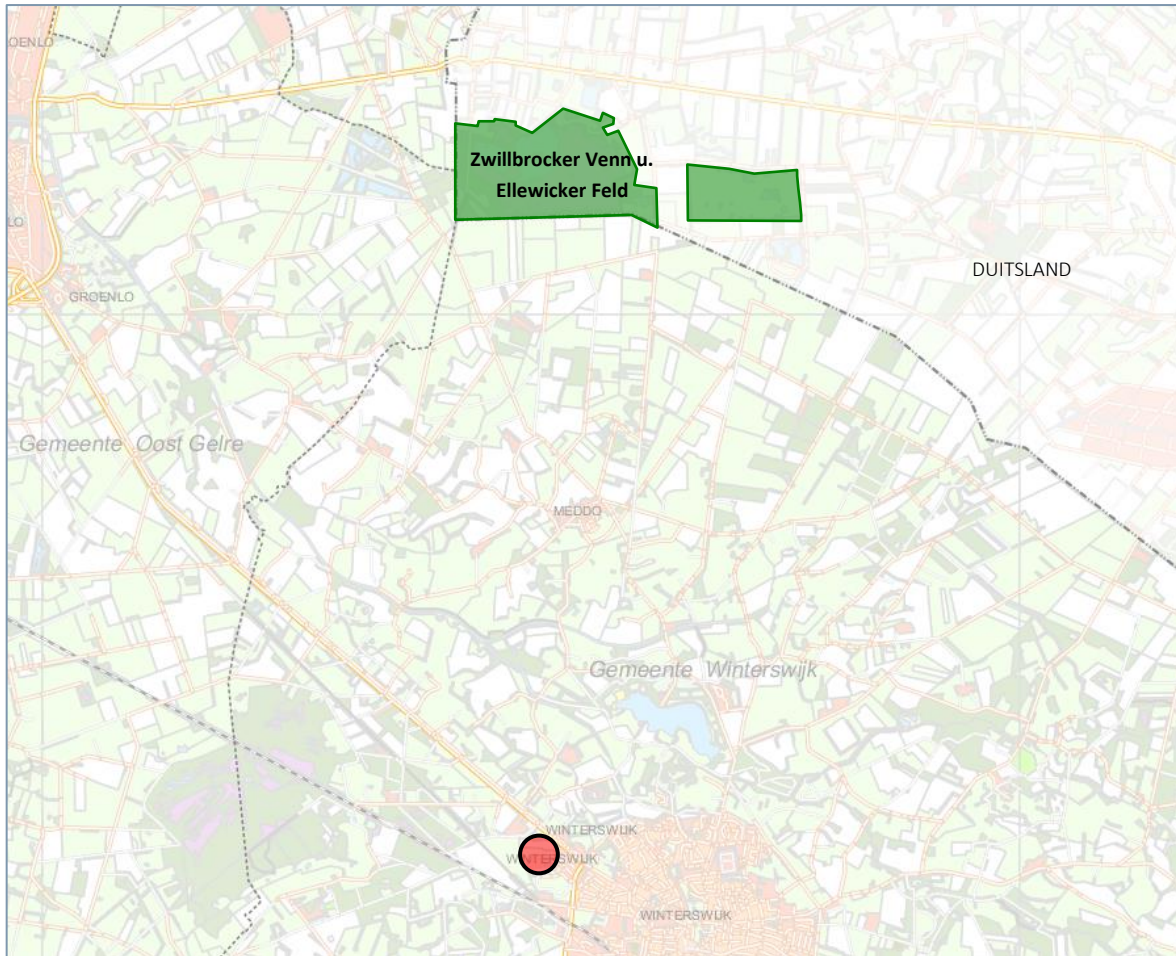
In het plangebied wordt een gezondheidspark ontwikkeld waarbij (delen van) het plangebied geleidelijk getransformeerd worden tot een parkachtig landschap, waarin gezondheid, recreatie en zorg gerelateerde voorzieningen een plek hebben. Er vindt geen ruimtebeslag op bestaande natuur of groene ontwikkelzones plaats. Bij het toetsingskader van het GNN is geen sprake van externe werking. Nadelige effecten voor, tijdens en na de ontwikkeling van het gezondheidspark op het GNN en de GO zijn niet te verwachten door de aard van de werkzaamheden en de afstand ten opzichte van de bestaande natuurgebieden en ontwikkelzones. De kernkwaliteiten van het GNN worden niet aangetast. Er hoeft geen verdere toetsing uitgevoerd te worden.

3.2 Natura 2000

De Europese Unie heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote biologische, esthetische en economische waarde is. Om deze natuur te behouden heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden. Voor Nederland gaat het in totaal om 162 gebieden. Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied (zie figuur 8 en 9). Het dichtstbijzijnde Nederlandse Natura 2000-gebied Korenburgerveen ligt op 1,5 kilometer afstand van het plangebied. Overige Nederlandse Natura 2000-gebieden (o.a. Bekendelle en Willinks Weust) en het Duitse Natura 2000-gebied Zwillbrocker Venn und Ellewicker Feld liggen op grotere afstand, vanaf 3,5 km.

Figuur 8. Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van de Nederlandse Natura 2000-gebieden 'Bekendelle', 'Korenburgerveen' en 'Willinks Weust' (bron: Provincie Gelderland 2016).

Figuur 9. Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van het Duitse Natura 2000-gebied Zwillbrocker Venn u. Ellewicker Feld (bron: Ministerium für Klimaschutz, Umwelt Landwirtschaft, Natur- und Verbraucherschutz des Landes Nordrhein-Westfalen 2016).

3.2.1 Effectbeoordeling Natura 2000

Ruimtelijke ingrepen in of nabij Natura 2000-gebieden zijn niet toegestaan wanneer deze significante negatieve effecten op de kernkwaliteiten veroorzaken. Door de geplande ontwikkelingen in het plangebied zijn nadelige effecten op deze beschermde Natura 2000-gebieden echter niet te verwachten. In het plangebied vindt de ontwikkeling van een gezondheidspark plaats waarbij (delen van) het plangebied geleidelijk getransformeerd worden tot een parkachtig landschap, waarin gezondheid, recreatie en zorg gerelateerde voorzieningen een plek hebben. Verdere toetsing of een vergunningsaanvraag in het kader van de Natuurbeschermingswet is niet noodzakelijk.

4 Het ecologisch onderzoek

4.1 Methode

Het verzamelen van gegevens heeft op twee manieren plaatsgevonden: via een literatuuronderzoek en er is gericht veldonderzoek uitgevoerd.

4.1.1 Literatuuronderzoek

De volgende relevante verspreidingsatlassen op het gebied van flora en fauna zijn geraadpleegd:

- a) De Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora
- b) Atlas van de Flora van Oost-Gelderland
- c) Atlas van Nederlandse Broedvogels
- d) Werkatlas Zoogdieren van Gelderland
- e) Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985 – 2005
- f) Vissenatlas Gelderland
- g) De dagvlinders van Nederland
- h) De Nederlandse libellen

Ter ondersteuning van het veldonderzoek en de verspreidingsatlassen is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Deze database geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren in Nederland. In de NDFF zijn uitsluitend gevalideerde gegevens opgeslagen. De NDFF is de meest complete databank voor de actuele verspreiding van Nederlandse flora en fauna. In de NDFF zijn meer dan 100 databanken gebundeld. De databank wordt dagelijks aangevuld met recente waarnemingen. In de NDFF is voor het plangebied en de omgeving gezocht naar waarnemingen van beschermde soorten. Deze data worden indien noodzakelijk op kilometerhokniveau getoond.

4.1.2 Veldonderzoek

Het plangebied is door een onderzoeker van Staring Advies onderzocht om de aanwezige biotopen te kunnen beschrijven, om een inschatting te kunnen maken van de mogelijk aanwezige beschermde soorten en incidentele waarnemingen te kunnen doen van beschermde flora en fauna (zie tabel 1).

Onderzoeker	Bezoekronde	Datum	Tijd	Weersomstandigheden
S. Wamelink	1	19-05-2016	13.00 uur	Half bewolkt, droog, 18 °C, wind 2 Bft

Tabel 1. Veldonderzoek.

4.2 Resultaten

Deze paragraaf bespreekt de resultaten van het literatuuronderzoek en het veldonderzoek.

4.2.1 Literatuuronderzoek

Flora

Literatuur en NDFF

De Atlas van de Flora van Oost-Gelderland en de NDFF geven, voor de directe omgeving van het plangebied, de aanwezigheid van een aantal beschermde plantensoorten weer. Er zijn 7 licht beschermde plantensoorten aangetroffen: brede wespenorchis, dotterbloem, gewone vogelmelk, grasklokje, kleine maagdenpalm, koningsvaren en zwanenbloem (Flora- en faunawet, tabel 1). Daarnaast zijn in de omgeving van het plangebied 2 matig beschermde plantensoorten aangetroffen: jeneverbess en waterdriehblad (Flora- en faunawet, tabel 2).

Verspreidingsinformatie Natuuronderzoek "Uitbreiding Beatrixpark" (2006)

Tijdens het natuuronderzoek in 2006 zijn de volgende 4 beschermde plantensoorten in het onderzoeksgebied "Uitbreiding Beatrixpark" vastgesteld:

- Flora- en faunawet, tabel 1 (licht beschermd): Brede wespenorchis, dotterbloem, gewone vogelmelk en kleine maagdenpalm.

Verspreidingsinformatie Quickscan natuurtoets / Natuuronderzoek Arrisveld in Winterswijk (2014)

Tijdens de veldbezoeken zijn geen beschermde soorten planten in het onderzoeksgebied aangetroffen.

Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of bovenstaande en andere beschermde plantensoorten voor kunnen komen in het plangebied en de directe omgeving.

Broedvogels

Literatuur en NDFF

Raadpleging van de Atlas van Nederlandse Broedvogels van SOVON vogelonderzoek Nederland en de NDFF hebben voor de omgeving van het plangebied het voorkomen van een aantal broedvogels aangetoond. Een deel van de vogelsoorten kunnen een territorium bezetten in het plangebied of in de directe omgeving hiervan, waardoor ze gebruik kunnen maken van het plangebied. Het betreft hier vooral bos- en struweelvogels, vogelsoorten van het agrarisch en urbaan gebied en een enkele moeras- en watervogel. Naast algemene soorten als boomkruiper, merel, koolmees, pimpelmees, roodborst en zwarte kraai zijn er een aantal Rode Lijstsoorten aangetroffen in het betreffende atlasblok. Het betreft voornamelijk vogels van het cultuurlandschap zoals: boerenzwaluw, huiszwaluw, kneu, patrijs en ringmus en enkele bosvogels: grauwe vliegenvanger, groene specht, spotvogel en zomertortel. Ook de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart,

havik, huismus, ransuil, roek, sperwer en wespandief, soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, zijn in de omgeving van het plangebied aangetroffen.

Verspreidingsinformatie Natuuronderzoek "Uitbreiding Beatrixpark" (2006)

Tijdens het natuuronderzoek is de jaarrond beschermde huismus in het onderzoeksgebied "Uitbreiding Beatrixpark" waargenomen. Overige jaarrond beschermde soorten zijn hier niet aangetroffen.

Verspreidingsinformatie Natuuronderzoek Arrisveld in Winterswijk (2014)

In het onderzoeksgebied zijn tijdens het veldonderzoek geen nesten en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van jaarrond beschermde vogelsoorten als boomvalk, buizerd, ransuil en sperwer aangetroffen. In de directe omgeving zijn tijdens het veldonderzoek exemplaren van de jaarrond beschermde huismus aangetroffen. De mogelijke vaste rust- en verblijfplaatsen van de huismus bevinden zich echter buiten het onderzoeksgebied. Binnen de grenzen van het onderzoeksgebied bevinden zich geen geschikte vaste rust- en verblijfplaatsen in de vorm van gebouwen voor huismus en eventueel kerkuil en steenuil.

Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of vogels, en dan specifiek jaarrond beschermde soorten, voor kunnen komen in het plangebied of directe omgeving, waardoor ze mogelijk negatieve effecten ondervinden van de geplande ruimtelijke ontwikkelingen.

Zoogdieren

Literatuur en NDFF

De Werkatlas Zoogdieren van Gelderland en de NDFF maken, voor de directe omgeving van het plangebied, melding van een aantal beschermde zoogdiersoorten. Het betreft de volgende soorten:

- Flora- en faunawet, tabel 1 (licht beschermd): bunzing, egel, haas, hermelijn, konijn, mol en ree.
- Flora- en faunawet, tabel 2 (matig beschermd): eekhoorn en steenmarter.
- Flora- en faunawet, tabel 3 (streng beschermd): gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis.

Verspreidingsinformatie Natuuronderzoek "Uitbreiding Beatrixpark" (2006)

Tijdens het natuuronderzoek in 2006 zijn er, uitgezonderd een enkele licht beschermde soort (Flora- en faunawet, tabel 1) en diverse soorten vleermuizen, geen waarnemingen verricht van matig en streng beschermde (grondgebonden) zoogdiersoorten (Flora- en faunawet, tabel 2 en 3). Wel zijn er in de directe omgeving waarnemingen, waaronder enkele bezette boomnesten, verricht van de matig beschermde eekhoorn (Flora- en faunawet, tabel 2).

De volgende vleermuissoorten zijn in het onderzoeksgebied aangetroffen:

- Gewone dwergvleermuis
- Laatvlieger

- Rosse vleermuis
- Ruige dwergvleermuis
- Watervleermuis

Verspreidingsinformatie Update vleermuisonderzoek Arrisveld in Winterswijk (2010)

Gedurende het vleermuisonderzoek zijn de volgende soorten vleermuizen in het plangebied en de directe omgeving aangetroffen:

- Gewone dwergvleermuis
- Laatvlieger
- Rosse vleermuis

Verspreidingsinformatie Natuuronderzoek Arrisveld in Winterswijk (2014)

Het onderzoeksgebied is potentieel geschikt als leefgebied voor de matig beschermde eekhoorn en grote bosmuis (Flora- en faunawet, tabel 2). Echter hebben de verschillende veldbezoeken niet de aanwezigheid van deze of andere matig en streng beschermde grondgebonden zoogdiersoorten kunnen aantonen.

Tijdens de veldbezoeken zijn de volgende vleermuissoorten waargenomen:

- Gewone dwergvleermuis
- Laatvlieger
- Rosse vleermuis
- Ruige dwergvleermuis
- Watervleermuis

Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of er beschermde soorten zoogdieren voor kunnen komen in het plangebied en in de directe omgeving.

Amfibieën, reptielen en vissen

Literatuur en NDFF

De Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985 – 2005, Vissenatlas Gelderland en de NDFF maken voor de omgeving van het plangebied melding van de volgende beschermde soorten:

- Flora- en faunawet, tabel 1 (licht beschermd): bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, groene kikker complex en kleine watersalamander.

Verspreidingsinformatie Natuuronderzoek “Uitbreiding Beatrixpark” (2006)

Tijdens de verschillende inventarisatieronden zijn in 2006 waarnemingen van de volgende licht beschermde amfibieënsoorten verricht:

- Bastaardkikker
- Bruine kikker
- Groene kikker complex
- Kleine watersalamander

Er zijn geen beschermde soorten reptielen en vissen in het onderzoeksgebied aangetroffen.

Verspreidingsinformatie Natuuronderzoek Arrisveld in Winterswijk (2014)

Verschillende veldbezoeken hebben niet de aanwezigheid van matig en/of streng beschermde amfibieën-, reptielen, en vissoorten kunnen aantonen.

Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of de genoemde beschermde soorten en andere beschermde amfibieën, reptielen en vissen voor kunnen komen in het plangebied en de directe omgeving.

Ongewervelde dieren

Literatuur en NDFF

Raadpleging van diverse websites en literatuur heeft niet de aanwezigheid van beschermde ongewervelde dieren in het plangebied en de directe omgeving van het plangebied aangetoond.

Verspreidingsinformatie Natuuronderzoek "Uitbreiding Beatrixpark" (2006)

Tijdens de veldbezoeken zijn geen beschermde soorten ongewervelde dieren in het onderzoeksgebied aangetroffen.

Verspreidingsinformatie Quickscan natuurtoets / Natuuronderzoek Arrisveld in Winterswijk (2014)

Tijdens de veldbezoeken zijn geen beschermde soorten ongewervelde dieren in het onderzoeksgebied aangetroffen.

Tijdens het veldonderzoek wordt nagegaan of geschikt leefgebied voor beschermde soorten binnen het plangebied aanwezig is.

4.2.2 Veldonderzoek

In deze paragraaf worden per soortgroep de resultaten van het veldonderzoek besproken.

Flora

Het plangebied betreft een ruderaal terrein (voormalige Coberco-terrein) met solitaire bomen, opgaande beplantingen bestaande uit houtsingels en een tweetal bosjes, een (verruigd) graslandperceel, een erf met woonboerderij en bijgebouwen, een retentievijver, een bospoel en bestrating met deels begeleidende (laan)beplanting. Recentelijk is er een ontsluitingsweg in het plangebied aangelegd.

De ruderaal delen van het plangebied zijn rijk aan plantensoorten van ruderaal en voedselrijke omstandigheden als akkerdistel, bijvoet, gewone berenklaauw, gewone smeerwortel en grote brandnetel, met lokaal een enkele plantensoort van matig voedselarme omstandigheden als hazenpootje en klein vogelpootje. Recent zijn delen van het ruderaal gebied (verder) verstoord door graafwerkzaamheden en betreding.

De kruidlaag van de aanwezige houtsingels en bosjes is verstoord en wordt gedomineerd door een enkele soort van voedselrijke omstandigheden als grote brandnetel. Lokaal is er een enkele groeilocatie van kruipend zenegroen, een plantensoort van vochtige loofbossen en graslanden, in het bosje langs de Tuberweg aangetroffen.

Het (verruigde) graslandperceel langs de Tuberweg is structuurrijk met verschillende soorten van (matig) voedselrijke tot (matig) voedselarme omstandigheden als gewone ereprijs, gewoon duizendblad en veldzuring. Door het ontbreken van enig beheer is er verrijking opgetreden en hebben zich diverse boom- en struiksoorten, waaronder brem, in het perceel gevestigd.

De oever- en watervegetatie van de retentievijver wordt bepaald door algemene plantensoorten van voedselrijke oevers en wateren als gele lis. Het poeltje in het bosje langs de Tuberweg is sterk verland met opslag van wilgen en zwarte els.

Soortenrijke vegetaties met bijzondere, waaronder Rode Lijst genoteerde, plantensoorten zijn niet in het plangebied aanwezig.

Tijdens het veldbezoek zijn de licht beschermde brede wespenorchis, dotterbloem en gewone vogelmelk (Flora- en faunawet, tabel 1) in het plangebied aangetroffen. Geschikte groeilocaties voor de, in de literatuur vermelde, licht beschermde zwanenbloem (Flora- en faunawet, tabel 1) zijn lokaal aanwezig. Op de oevers van het bospoeltje zijn enkele exemplaren van de matig beschermde waterdriblad (Flora- en faunawet, tabel 2) aangetroffen. De samenstelling van de aangetroffen flora en vegetatie en de daarvan afgeleide inschatting van de voedselrijkdom en bodemgesteldheid indiceren dat het plangebied niet geschikt is als groeilocatie voor het, in de literatuur vermelde, licht beschermde grasklokje, kleine maagdenpalm en koningsvaren en/of overige beschermde plantensoorten, waaronder de matig beschermde jeneverbes (Flora- en faunawet, tabel 2).

Foto 1. Gewone vogelmelk.

Foto 2. Waterdrieblad.

Broedvogels

Een volledige broedvogelkartering heeft niet plaatsgevonden. Tijdens het veldbezoek zijn in en rondom het plangebied de volgende vogelsoorten aangetroffen: aalscholver, fazant, fitis, gaai, gekraagde roodstaart, goudvink, grasmus, groene specht, heggenmus, houtduif, koolmees, meerkoet, merel, roodborst, spreeuw, staartmees, tjiptjaf, tuinfluiter, vink, waterhoen, wilde eend, zwartkop en zanglijster. Het plangebied is geschikt als broed- en foerageergebied voor allerlei vogelsoorten van met name bos en water, waaronder diverse tijdens het veldbezoek aangetroffen soorten.

Jaarrond beschermde nesten

De geraadpleegde bronnen vermelden het voorkomen van de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, ransuil, roek, sperwer en wespindief voor de omgeving van het plangebied (zie paragraaf 4.2.1). Tijdens het veldbezoek zijn geen van deze soorten of andere soorten waarvan de nestlocaties jaarrond beschermd zijn aangetroffen.

Boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, sperwer en wespindief

In het plangebied bevinden zich houtige beplantingen welke potentieel geschikt zijn voor een aantal vogelsoorten waarvan de nesten en vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd zijn. Dit zijn met name de soorten boomvalk, buizerd, ransuil en sperwer. De havik en de wespindief zijn schuwe en verstoringgevoelige soorten van grote boscomplexen en hebben hun nestlocatie vermoedelijk ver van het plangebied, bijvoorbeeld op het Landgoed Mentink of in het Korenburgerveen. Van de roek zijn geen kolonies in de directe omgeving van Winterswijk bekend.

Tijdens het veldbezoek voor deze (update) quickscan natuurtoets en gerichte onderzoeken in 2006 en 2014 naar nestlocaties van jaarrond beschermde soorten zijn geen (potentiele) nestlocaties van de boomvalk, buizerd, havik, roek, sperwer en wespindief in het plangebied aangetroffen. Incidenteel kan wel een foeragerend exemplaar van de boomvalk, buizerd, havik, roek, sperwer en wespindief in het plangebied aangetroffen worden.

Grote gele kwikstaart

In het plangebied ontbreekt het aan geschikte broedgelegenheden voor de grote gele kwikstaart. Beken en andere waterlopen zijn het habitat voor de grote gele kwikstaart, waarbij als broedlocatie vrijwel altijd een sluis, watermolen, stuw of ander bouwwerk wordt uitgekozen. Deze broedlocaties ontbreken in het plangebied. Het plangebied is geen (essentieel) leefgebied voor deze soort. Sporadisch kan een foeragerende of overvliegende grote gele kwikstaart in het plangebied aangetroffen worden.

Gierzwaluw

In het plangebied ontbreekt het aan geschikt broedgelegenheden voor de gierzwaluw. De gierzwaluw ontbreekt als broedvogel in het buitengebied van Winterswijk en vaste rust- en verblijfplaatsen worden dan ook niet in het plangebied en in de directe omgeving van het plangebied verwacht. Het plangebied is geen (essentieel) leefgebied voor de gierzwaluw. Sporadisch kan een foeragerende of overvliegende gierzwaluw in het plangebied aangetroffen worden.

Huismus

De woonboerderij met bijgebouwen is potentieel geschikt als broedlocatie voor de huismus. Het gebouw heeft een dakpannen dak met diverse loszittende dakpannen. Deze bieden geschikt habitat voor nestlocaties van de huismus.

Tijdens het veldbezoek zijn geen (potentiele) nesten en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de huismus aangetroffen. Verder zijn er geen roepende of foeragerende huismussen in het plangebied, en in de directe omgeving hiervan, aangetroffen.

Op basis van de verkregen informatie van het veldbezoek voor deze (update) quickscan natuurtoets en het aanvullend natuuronderzoek uit 2006 en 2014 kunnen vaste rust- en verblijfplaatsen van de jaarrond beschermde huismus niet uitgesloten worden.

Kerkuil en steenuil

Het literatuuronderzoek en raadpleging van de NDFP hebben ook geen waarnemingen opgeleverd van de kerkuil en steenuil.

Tijdens het veldbezoek voor de (update) quickscan natuurtoets zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen en geen sporen, zoals braakballen of krijtstrepen, aangetroffen die de aanwezigheid van een nestplek van de kerkuil en steenuil aannemelijk maken. Tijdens het aanvullend / update vleermuisonderzoek zijn er verder geen territoriale kerkuil- of steenuilen vastgesteld. Wel is er een roepende bosuil nabij de woonboerderij gehoord.

Het plangebied herbergt op basis van de verkregen informatie van deze (update) quickscan natuurtoets en de natuuronderzoeken uit 2006, 2010 en 2014 geen vaste rust- en verblijfplaatsen van de jaarrond beschermde kerkuil en steenuil.

Overige vogelsoorten waarvan de nesten en vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd zijn worden ook niet verwacht door het ontbreken van geschikte nestlocaties.

Categorie 5: niet jaarrond beschermd, inventarisatie wel gewenst

Tijdens het veldbezoek van 19 mei 2016 zijn de gekraagde roodstaart, groene specht, koolmees en spreeuw in het plangebied aangetroffen. Deze soorten vallen in categorie 5 (zie bijlage 2) en dat betekent dat ze niet jaarrond beschermd zijn, maar dat inventarisatie wel gewenst is.

Voor zogeheten categorie 5 soorten geldt dat wanneer 'zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden' dat rechtvaardigen, ook de nesten van deze vogelsoort jaarrond beschermd kunnen zijn. Voor categorie 5 soorten is vaak ook inzicht nodig in de rust- en verblijfplaatsen in het plangebied en de omgeving.

Tijdens het veldbezoek zijn geen nestlocaties van categorie 5 soorten, waaronder gekraagde roodstaart, groene specht, koolmees en spreeuw, in het plangebied aangetroffen. Door de aanwezigheid van opgaande beplanting, solitaire bomen en gebouwen worden wel nestlocaties van deze en overige soorten in het plangebied verwacht.

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn sporen van enkele licht beschermde soorten als haas, konijn, mol en ree aangetroffen in het plangebied. Mogelijk wordt het plangebied verder gebruikt als leefgebied door enkele andere algemene, licht beschermde soorten (Flora- en faunawet, tabel 1) als bunzing, egel, hermelijn en algemene (spits)muizen. De aanwezigheid van een deel van deze soorten wordt bevestigd door de literatuurstudie. Verder is het voorkomen van de matig beschermde eekhoorn en steenmarter (Flora- en faunawet, tabel 2) (zie paragraaf 4.2.1.) bekend uit de omgeving van het plangebied. Het literatuuronderzoek geeft de afwezigheid van de matig beschermde grote bosmuis (Flora- en faunawet, tabel 2) voor het plangebied en de directe omgeving weer. De grote bosmuis is echter in de wijde omgeving vastgesteld en kan in het plangebied verwacht worden.

Eekhoorn

In het plangebied bevinden zich houtige beplantingen welke potentieel geschikt zijn als habitat voor de matig beschermde eekhoorn (Flora- en faunawet, tabel 2). Van de eekhoorn zijn alleen de permanente verblijfplaatsen (boomnesten) beschermd.

Tijdens het veldbezoek en diverse overige onderzoeken in de periode 2006-2014 zijn geen exemplaren van de eekhoorn, geen permanente verblijfplaatsen (boomnesten) en geen sporen van eekhoorns in het plangebied aangetroffen. In de directe omgeving (Landgoed Mentink) zijn wel bezette eekhoornnesten aangetroffen.

Grote bosmuis

De grote bosmuis komt voor in allerlei soorten biotopen, mits er enige dekking is zoals lage begroeiing of verspreid liggende stenen. Hij heeft een voorkeur voor oude open eiken- en beukenbossen, met een uitgebreide struiklaag en weinig ondergroei.

In Nederland komt de grote bosmuis alleen voor in Zuid-Limburg en in het uiterste oosten van ons land, tussen Groningen en Winterswijk. De grote bosmuis is op het moment bezig met een opmars in Oost-Nederland. Rondom Winterswijk zijn al meerdere waarnemingen van deze matig beschermde muizensoort (Flora- en faunawet, tabel 2) bekend. Vrijwel overal in de omgeving van Winterswijk waar ruim voldoende opgaande beplanting van enige ouderdom en grootte aanwezig is, kan men de grote bosmuis verwachten.

Tijdens het veldbezoek voor deze (update) quickscan natuurtoets en het aanvullend natuuronderzoek in 2014 zijn geen exemplaren van de grote bosmuis in het plangebied aangetroffen.

Steenmarter

In het plangebied bevinden zich een woonboerderij met bijgebouwen, houtstapels, etc. welke potentieel geschikt zijn als vaste rust- en verblijfplaats voor de matig beschermde steenmarter (Flora- en faunawet, tabel 2). Van de steenmarter zijn alleen de vaste rust- en verblijfplaatsen beschermd.

Tijdens het veldbezoek voor de (update) quickscan natuurtoets en diverse onderzoeken in de periode 2006-2016 zijn geen exemplaren van de steenmarter, geen vaste verblijf- en rustplaatsen en geen sporen van steenmarters in het plangebied aangetroffen.

Overige matig en/of streng beschermde grondgebonden zoogdieren

Overige matig en/of streng beschermde grondgebonden zoogdieren (Flora- en faunawet, tabel 2 en 3) worden niet verwacht. Het plangebied is ongeschikt als leefgebied voor overige streng beschermde grondgebonden zoogdieren. Het bronnenonderzoek bevestigt de afwezigheid van overige streng beschermde grondgebonden zoogdieren voor de omgeving van het plangebied (zie paragraaf 4.2.1).

Vleermuizen

De literatuur maakt melding van het voorkomen van enkele soorten vleermuizen als de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis voor de omgeving van het plangebied (zie paragraaf 4.2.1). Alle vleermuizen zijn streng beschermd: Flora- en faunawet, tabel 3. Het plangebied is door de aanwezigheid van een woonboerderij geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende soorten als de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis. In het plangebied zijn nauwelijks tot geen bomen met geschikte holten aanwezig, waardoor de aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende soorten als rosse vleermuis en watervleermuis vrijwel uitgesloten kan worden.

Het plangebied is door de aanwezigheid van lijnvormige en robuuste groenstructuren lokaal geschikt als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen. Daarnaast is de retentievijver bij het ziekenhuis geschikt als foerageergebied. Dit wordt bevestigd door diverse vleermuisonderzoeken welke in 2006, 2010 en 2014 zijn uitgevoerd.

Om de actuele waarde van de planlocatie en specifiek de retentievijver en de mogelijke significante negatieve effecten van onder andere de verlichte verbindingsweg op vleermuizen in beeld te krijgen is aanvullend onderzoek noodzakelijk. De resultaten van dit onderzoek staan in de rapporten 'Aanvullend vleermuisonderzoek, Retentievijver Streekziekenhuis Koningin Beatrix' (SA, rapportnummer 1656) en 'Update vleermuisonderzoek Gezondheidspark, deelgebied Arrisveld' (SA, rapportnummer 1688).

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën aangetroffen. De retentievijver en het bospoeltje zijn geschikt als voortplantingswater voor algemene, licht beschermde soorten als bruine kikker, gewone pad en groene kikker complex (Flora- en faunawet, tabel 1) (zie paragraaf 4.2.1). Een deel van deze soorten zijn tijdens diverse onderzoeken in 2006 en 2014 in het plangebied vastgesteld. Deze onderzoeken hebben het voorkomen van streng beschermde soorten als kamsalamander en poelkikker (Flora- en faunawet, tabel 3) uitgesloten. Deze en andere streng beschermde amfibieënsoorten worden door afwezigheid van geschikt voortplantingswater ook niet in het plangebied verwacht.

Reptielen

Er zijn uit de literatuur (zie paragraaf 4.2.1) geen waarnemingen bekend van reptielen in of rondom het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen aangetroffen. Aanwezigheid van populaties van de matig beschermde levendbarende hagedis (Flora- en faunawet, tabel 2) en de streng beschermde hazelworm (Flora- en faunawet, tabel 3) zijn ook tijdens diverse onderzoeken naar reptielen in 2006 en 2015 niet aangetoond. Deze worden door afwezigheid van geschikt leefgebied in de vorm van droge, zonnige habitats met reliëf en een vegetatie met veel structuur ook niet in het plangebied verwacht.

Vissen

Er zijn uit de literatuur (zie paragraaf 4.2.1) geen waarnemingen bekend van matig of streng beschermde vissoorten als beekprik en kleine modderkruiper (Flora- en faunawet, tabel 2 en 3) in of rondom het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde vissoorten aangetroffen. Aanwezigheid van beschermde vissoorten is ook tijdens het gericht visonderzoek in 2006 niet aangetoond. Door het ontbreken van (permanent) watervoerende sloten en beken worden beschermde vissoorten ook niet in het plangebied verwacht.

Ongewervelde dieren

Er zijn uit de literatuur (zie paragraaf 4.2.1) geen waarnemingen bekend van streng beschermde ongewervelde dieren in of rondom het plangebied. Deze zijn tijdens het veldbezoek ook niet in het plangebied aangetroffen en worden door het ontbreken van geschikt leefgebied ook niet verwacht. Aanwezigheid van streng beschermde ongewervelde dieren is ook tijdens diverse onderzoeken in de periode 2006-2014 niet aangetoond.

5 Flora- en faunawet

5.1 Toetsing aan de Flora- en faunawet

De effecten op de flora en fauna en de wettelijke consequenties zijn ingeschat aan de hand van de geplande werkzaamheden.

Sinds 1 maart 2005 is een nieuwe AMvB van kracht waarin de vrijstellingen worden geregeld met betrekking tot artikel 75 van de Flora- en faunawet. Deze AMvB bestaat uit 3 tabellen waarbij tabel 1 soorten de lichtste bescherming en tabel 3 de zwaarste bescherming genieten (zie bijlage 2). Voor tabel 1 soorten betekent dit dat voor ruimtelijke ontwikkelingen als de op deze locatie geplande werkzaamheden, geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet hoeft te worden aangevraagd. Voor tabel 2 en 3 soorten dient overtreding van de Flora- en faunawet voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Als dit niet mogelijk is dient een ontheffing aangevraagd te worden, in combinatie met het nemen van compenserende maatregelen.

5.1.1 Flora

In het plangebied zijn de licht beschermde brede wespenorchis, dotterbloem en gewone vogelmelk (Flora- en faunawet, tabel 1) aangetroffen. Mogelijk groeien in de directe omgeving van het plangebied ook de eveneens licht beschermde zwanenbloem. Voor licht beschermde soorten geldt automatisch de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Overige licht beschermde plantensoorten zijn niet in het plangebied aangetroffen en worden ook niet verwacht. De aanwezige groeilocatie van de matig beschermde waterdrieblad (Flora- en faunawet, tabel 2) bevindt zich op de oevers van het bospoeltje nabij de Tuberweg / Beatrixpark. In het nabijgelegen Korenburgerveen bevindt zich een vitale en natuurlijke populatie van het waterdrieblad. Waterdrieblad is een geliefde vijverplant en wordt vaak in poelen en vijvers aangeplant. De groeilocatie in het plangebied kan men dan ook als niet natuurlijk beschouwen. De, in de literatuur vermelde, matig beschermde jeneverbess (Flora- en faunawet, tabel 2) wordt, door het ontbreken van geschikte groeiplaatsen, niet in het plangebied verwacht. Ook overige matig beschermde en streng beschermde soorten (Flora- en faunawet, tabel 3) worden niet verwacht door het ontbreken van geschikte groeilocaties. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

5.1.2 Broedvogels

Alle aangetroffen en te verwachten vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Flora- en faunawet en de Vogelrichtlijn. Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Dit betekent dat het verstoren, verontrusten, doden en anderszins nadelig beïnvloeden van deze soortgroep niet is toegestaan. Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Daarom

moet er buiten het broedseizoen gestart worden met de werkzaamheden. Als de werkzaamheden in volle gang zijn bij aanvang van het broedseizoen, is het verstoringeffect op (broed)vogels minimaal. Het broedseizoen ligt, afhankelijk van de weeromstandigheden en aanwezige soorten, ruwweg tussen 15 maart en 15 juli. Broedgevallen buiten deze periode zijn ook beschermd.

Vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn

In de omgeving van het plangebied zijn de jaarrond boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, ransuil, roek, sperwer en wespendif aangetroffen (zie paragraaf 4.2.1).

Boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, sperwer en wespendif

Het plangebied is geen essentieel leefgebied voor deze soorten. Verschillende gerichte onderzoeken in 2006 en 2014 naar vaste rust- en verblijfplaatsen hebben de afwezigheid van nestlocaties aangetoond. Ook tijdens het veldbezoek voor deze (update) quickscan natuurtoets zijn deze soorten niet aangetroffen in het plangebied. Het plangebied is ook geen essentieel foerageergebied voor deze soorten. Er is ruim voldoende alternatief foerageergebied in de omgeving voorhanden en door de geleidelijke transformatie van het plangebied tot een parkachtig landschap ontstaan er alternatieve foerageergebieden. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soorten.

Gierzwaluw

Het plangebied biedt geen geschikte nestgelegenheden aan de jaarrond beschermde gierzwaluw. De dak- en gevelconstructies van de woonboerderij en de bijgebouwen zijn ongeschikt als broedlocatie. Ook hangen er geen speciale nestkasten voor de gierzwaluw. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soort.

Grote gele kwikstaart

Het plangebied biedt geen geschikt leefgebied aan de jaarrond beschermde grote gele kwikstaart. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soort.

Huisumus

Het plangebied biedt geschikte nestgelegenheden aan de jaarrond beschermde huismus via de dakconstructie van de woonboerderij. Indien dit gebouw gesloopt of gerenoveerd gaat worden is het uitvoeren van een aanvullend onderzoek noodzakelijk voor de huismus.

Kerkuil en steenuil

Tijdens diverse onderzoeken uitgevoerd in 2006, 2010 en 2014 zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen en geen sporen van kerk- en steenuilen, zoals braakballen of krijtstrepen, in het plangebied aangetroffen. Ook tijdens het veldbezoek voor deze (update) quickscan natuurtoets zijn deze soorten niet aangetroffen in het plangebied. Het plangebied biedt geen geschikt leefgebied aan de jaarrond beschermde kerkuil en steenuil. Het uitvoeren

van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soorten.

Overige soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn

Het plangebied is verder ongeschikt als nestlocatie voor overige soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn vanwege het ontbreken van geschikte nestlocaties. Het plangebied en directe omgeving behoren eveneens niet tot het essentieel leefgebied van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze overige soorten.

Categorie 5: jaarrond beschermd wanneer ‘zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden’ dat rechtvaardigen

Gekraagde roodstaart, groene specht, koolmees en spreeuw

Het plangebied is geschikt als broedlocatie voor deze aangetroffen categorie 5 soorten. Van categorie 5 soorten zijn nesten jaarrond beschermd wanneer ‘zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden’ dat rechtvaardigen (zie bijlage 2). Kap van de aanwezige opgaande beplanting zal zich hooguit beperken tot een enkele boom. Deze ingreep zal dan ook hooguit een beperkt negatief effect hebben op een enkele broedpaar van genoemde, algemeen voorkomende soorten. Compenserende maatregelen of het aanvragen van een ontheffing, omdat een negatief effect wordt verwacht op de lokale of regionale populatie van deze soorten, is dan ook niet aan de orde. Daarbij komt dat door de geleidelijke transformatie van het plangebied tot een parkachtig landschap (op termijn) ook weer nieuw leefgebied voor deze en andere vogelsoorten zal ontstaan.

5.1.3 Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn sporen van enkele licht beschermde soorten als haas, konijn, mol en ree aangetroffen in het plangebied. Bij ruimtelijke ingrepen geldt voor licht beschermde soorten automatisch de vrijstellingsregeling.

Eekhoorn

Het voorkomen van de matig beschermde eekhoorn (Flora- en faunawet, tabel 2) is alleen ontheffingsplichtig wanneer er vaste verblijfplaatsen aanwezig zijn. Hiervan is geen sprake in het plangebied. Geschikte verblijfplaatsen zijn niet aanwezig. De eekhoorn kan mogelijk wel incidenteel gebruik maken van het plangebied als foerageergebied en migratieroute. Het plangebied is echter geen essentieel leefgebied voor de soort. Ook na de geplande activiteiten blijft het plangebied geschikt als foerageergebied.

Grote bosmuis

Het voorkomen van de matig beschermde grote bosmuis (Flora- en faunawet, tabel 2) is alleen ontheffingsplichtig wanneer er vaste verblijfplaatsen aanwezig zijn. Hiervan is geen sprake in het plangebied. De grote bosmuis kan mogelijk wel incidenteel gebruik maken van het plangebied als foerageergebied. Het plangebied is echter geen essentieel

leefgebied voor de soort. Ook na de geplande activiteiten blijft het plangebied geschikt als foerageergebied.

Steenmarter

Het voorkomen van de matig beschermde steenmarter (Flora- en faunawet, tabel 2) is alleen ontheffingsplichtig wanneer er vaste verblijfplaatsen aanwezig zijn. Hiervan is geen sprake in het plangebied. Geschikte verblijfplaatsen zijn niet aanwezig. De steenmarter kan mogelijk wel incidenteel gebruik maken van het plangebied als foerageergebied en migratieroute. Het plangebied is echter geen essentieel leefgebied voor de soort. Ook na de geplande activiteiten blijft het plangebied geschikt als foerageergebied.

Overige matig of streng beschermde soorten (Flora- en faunawet, tabel 2 en 3) worden niet verwacht. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing voor deze overige soorten is dan ook niet noodzakelijk.

5.1.4 Vleermuizen

Om te bepalen of aanvullend onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk is, worden de resultaten van de quickscan getoetst aan de checklist van Het Protocol voor vleermuisinventarisaties van de Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdiervereniging VZZ. Hieronder zijn de relevante passages uit de checklist weergegeven:

1. Zijn er gebouwen die gesloopt of gerenoveerd worden?

Ja → Nader onderzoek naar kraam-, zomer- en paar verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen is noodzakelijk.

2. Zijn er bomen die gekapt of gesnoeid worden?

Ja.

Zijn er (zichtbare) holtes, spleten, scheuren, losse bast in de boom (bomen)?

Nee → Nader onderzoek naar zomer- en paarverblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen is niet noodzakelijk

3. Maken de te kappen/verwijderen struiken, gewassen, boom (bomen) deel uit van een mogelijke route/verbinding of een essentieel foerageergebied?

Ja → Nader onderzoek naar foerageergebieden en routes van vleermuizen is noodzakelijk.

Nader onderzoek naar vleermuizen is noodzakelijk aangezien er door de geplande ruimtelijke ontwikkelingen mogelijke verblijfplaatsen worden aangetast. Dit onderzoek is reeds uitgevoerd. De resultaten van dit onderzoek staan in de rapporten 'Aanvullend

vleermuisonderzoek, Retentievijver Streekziekenhuis Koningin Beatrix' (SA, rapportnummer 1656) en 'Update vleermuisonderzoek Gezondheidspark, deelgebied Arrisveld' (SA, rapportnummer 1688).

5.1.5 Amfibieën

Voor de aangetroffen licht beschermde soorten geldt automatisch de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Strenger beschermde soorten (Flora- en faunawet, tabel 2 en 3) worden niet verwacht door het ontbreken van geschikt leefgebied. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

5.1.6 Reptielen

Reptielen zijn niet in het plangebied aangetroffen. Het plangebied maakt geen essentieel onderdeel uit van het leefgebied van reptielen. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

5.1.7 Vissen

Matig en streng beschermde soorten vissen (Flora- en faunawet, tabel 2 en 3) zijn niet in het plangebied aangetroffen. Gezien het ontbreken van geschikt leefgebied zijn matig en/of streng beschermde vissen, zoals de uit de omgeving bekende matig beschermde kleine modderkruiper (Flora- en faunawet, tabel 2) en de streng beschermde beekprik (Flora- en faunawet, tabel 3), ook niet te verwachten in het plangebied. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

5.1.8 Ongewervelde dieren

Beschermde soorten ongewervelde dieren zijn niet in het plangebied aangetroffen. Gezien het ontbreken van geschikt leefgebied zijn beschermde ongewervelde dieren ook niet te verwachten in het plangebied. De NDFP bevestigt de afwezigheid van beschermde ongewervelde dieren voor de omgeving van het plangebied (zie paragraaf 4.2.1). Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

5.2 Wettelijke consequenties

5.2.1 Flora

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

5.2.2 Broedvogels

Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Start de werkzaamheden buiten het broedseizoen (tussen 15 maart en 15 juli).

Huismus

Bij sloop of renovatie van de woonboerderij is gericht onderzoek naar het voorkomen van de huismus noodzakelijk om te bepalen of de woonboerderij in gebruik is als vaste rust- en verblijfplaats. Hiervoor dienen 2 gerichte veldbezoeken met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen uitgevoerd te worden in de periode 1 april tot en met 15 mei.

5.2.3 Zoogdieren

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

5.2.4 Vleermuizen

Aanvullend onderzoek naar verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen en essentiële foerageergebieden is noodzakelijk en is reeds uitgevoerd.

De resultaten met wettelijke consequenties en aanbevelingen staan in de rapporten 'Aanvullend vleermuisonderzoek, Retentievijver Streekziekenhuis Koningin Beatrix' (SA, rapportnummer 1656) en 'Update vleermuisonderzoek Gezondheidspark, deelgebied Arrisveld' (SA, rapportnummer 1688).

5.2.5 Amfibieën

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

5.2.6 Reptielen

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

5.2.7 Vissen

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

5.2.8 Ongewervelde dieren

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

6 Conclusie

Aan de hand van de resultaten van de quickscan natuurtoets op de locatie 'Gezondheidspark, deelgebied Arrisveld' kan de volgende conclusie worden getrokken:

Aanvullend onderzoek is, bij sloop of renovatie van de woonboerderij, noodzakelijk voor de volgende jaarrond beschermde vogelsoort:

- **Huismus**

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk voor de volgende soortgroep:

- **Vleermuizen**

Het aanvullende vleermuisonderzoek is afgerond. De resultaten van dit onderzoek staan in de rapporten 'Aanvullend vleermuisonderzoek, Retentievijver Streekziekenhuis Koningin Beatrix' (SA, rapportnummer 1656) en 'Update vleermuisonderzoek Gezondheidspark, deelgebied Arrisveld' (SA, rapportnummer 1688).

Voor de overige soortgroepen is aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet **niet** noodzakelijk.

7 Bijlagen

- 1 **Impressie plangebied**
- 2 **Wettelijk kader**

Bijlage 1 Impressie plangebied

Bijlage 2 Wettelijk kader Flora- en faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet beschermt planten en dieren tegen negatieve invloeden en bevat hiervoor diverse concrete verbodsbepalingen:

- beschermde inheemse dieren mogen niet verstoord, gevangen of gedood worden;
- beschermde inheemse plantensoorten mogen niet vernield, beschadigd of ontworteld worden;
- nesten, rustplaatsen en voortplantingsplaatsen van beschermde soorten mogen niet verstoord of vernield worden.

De Flora- en faunawet kent drie verschillende beschermingsregimes. Hiertoe zijn de beschermde planten en dieren onderverdeeld in drie categorieën, elke categorie kent een eigen beoordelingstoets voor ontheffingverlening (zie tabel 1).

Beschermde flora en fauna	Zonder gedragscode	Met gedragscode
Algemene soorten (tabel 1)	Algemene vrijstelling	Algemene vrijstelling
Overige soorten (tabel 2)	Lichte toets	Vrijstelling
Streng beschermde soorten (tabel 3)	Uitgebreide toets	Uitgebreide toets

Tabel 1. Beoordelingstoets voor ontheffing.

Tabel 1 maakt melding van een gedragscode. In een gedragscode is opgenomen hoe werkzaamheden worden uitgevoerd zodanig dat schade aan beschermde soorten wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Wanneer bij uitvoering van de werkzaamheden gehandeld wordt volgens de gedragscode, en dit ook aangetoond kan worden, geldt een vrijstelling of lichtere toetsing (zie tabel 1). De gedragscode moet wel door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurd zijn, alvorens deze een wettelijke status heeft.

Flora- en faunawet, tabel 1: Algemene vrijstelling

Veel soorten die in de Flora- en faunawet zijn opgenomen, komen in Nederland algemeen voor. Voor verstoring van deze soorten bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig onderhoud, beheer of gebruik, of bij ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, geldt een algemene vrijstelling en is dus geen ontheffing nodig.

Flora- en faunawet, tabel 2: “Lichte” toets

Wanneer soorten uit de tweede categorie negatief beïnvloed worden en niet gehandeld wordt volgens een gedragscode, geldt bij de ontheffingsaanvraag de “lichte” toets. Hierbij moet aangetoond worden dat de werkzaamheden er niet toe mogen leiden dat het voortbestaan van de soorten in gevaar wordt gebracht. Werken volgens de Gedragscode

Flora- en faunawet voor de bouw- en ontwikkelingssector geeft vrijstelling voor deze categorie van beschermde soorten. Er hoeft hiervoor geen ontheffing aangevraagd te worden. Er mag echter geen afbreuk gedaan worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. De populatie in het gebied mag geen gevaar lopen om uit te sterven. Hiervoor moeten maatregelen getroffen worden, die opgenomen worden in een ecologisch werkprotocol.

Flora- en faunawet, tabel 3: “Uitgebreide” toets

Wanneer soorten uit tabel 3 voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet voldoende kan worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden uitgevoerd én dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de Habitatrichtlijn of Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantsoorten.

Dat zijn voor Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

en voor Bijlage 1: AMvB-soorten:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Vogels

Alle vogels in Nederland zijn streng beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- en verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Voor vogels geldt dat er alleen ontheffing

wordt verleend op grond van een wettelijk belang zoals vermeld in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid en openbare veiligheid.

Overtreding van de Flora- en faunawet dient voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de soorten. Het betreft hier de functies van het leefgebied die ervoor zorgen dat de soort succesvol kan rusten of voortplanten, bijvoorbeeld migratieroutes en foerageergebied. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Bescherming van vogelnesten

Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. En ook niet als maatregelen getroffen worden die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mogen nesten verplaatst of verwijderd worden, maar daar zijn uitzonderingen op.

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De

(fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

De soorten uit bovenstaande categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Zorgplicht (art 2 Flora- en faunawet)

Naast bovenstaande verplichtingen voor beschermde soorten geldt bovendien voor alle soorten, plant en dier, de zogenaamde zorgplicht. In de zorgplicht is opgenomen dat alle planten en dieren een intrinsieke waarde hebben en onvervangbaar zijn. De zorgplicht is een fatsoenseis en houdt in dat bij menselijk handelen voldoende zorg in acht genomen wordt om in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk te beschermen.

Staring Advies
Jonker Emilweg 11
6997 CB Hoog-Keppel
T 0314 641 910
info@staringadvies.nl
